

Sygn. akt II AKa 117/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny II Wydział Karny w Rzeszowie

w składzie:

Przewodniczący: SSA Zbigniew Różański

Sędziowie: SSA Edward Loryś

SSA Piotr Moskwa (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Paweł SzemBERSKI

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Rzeszowie

- Grażyny Zięba - Białowas

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2013 r.

sprawy **A. P.** o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 20 września 2012 r.,

sygn. akt II K 20/12

u c h y l a zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Krośnie do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

A. P. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 15.04.2002 r., sygn. akt II K 81/02 za przestępstwo z art. 54 § 2 k.k.s. i art. 60 § 1 k.k.s. popełnione w okresie od

20 lutego 1998 r. do 30 lipca 2001 r. na karę grzywny w wysokości 250 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 30 zł, karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 zł, w miejsce orzeczonych kar grzywnien orzeczono karę łączną grzywny w wymiarze 300 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny w wysokości

30 zł;

2. łącznym Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 17 marca 2003 r.,

sygn. akt II K 684/02 obejmującego wyroki:

I. Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 20.10.1999 r., sygn. akt II K 192/99 za przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. popełnione w czerwcu 1998 r. i lipcu 1998 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym

zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby, karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych przy przyjęciu jednej stawki w wysokości 10 zł,

II. Sądu Rejonowego Dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie z dnia

3.04.2000 r., sygn. akt II K 1005/09 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw.

z art. 91 § 1 k.k. popełnione w okresie od 2 grudnia 1997 r. do 10 grudnia 1997 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby, karę grzywny w wysokości 60 stawek dziennych przy przyjęciu jednej stawki w wysokości 10 zł oraz

zobowiązano do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem w terminie 2 lat od uprawomocnienia się wyroku,

III. Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 27.06.2000 r., sygn. akt II K 1139/99 za przestępstwo z art. 205 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. popełnione okresie od 19 listopada 1997 r. do 3 sierpnia 1998 r. oraz z art. 286 § 1 k.k.

w zw. z art. 91 § 1 k.k. popełnione w październiku 1998 r. i grudniu 1998 r. na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby oraz zobowiązano do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem w terminie 1 roku od uprawomocnienia się wyroku,

IV. Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 12.10.2000 r., sygn. akt II K 1134/00 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. popełnione 18 listopada 1998 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, karę grzywny w wysokości 40 stawek dziennych przy przyjęciu jednej stawki w wysokości 30 zł oraz zobowiązano do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku,

V. Sądu Rejonowego dla Krakowa Podgórze w Krakowie z dnia

20.10.2000 r., sygn. akt II K 1213/00 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w okresie od 9 marca do 14 marca 2000 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, oraz zobowiązano do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku,

VI. Sądu Rejonowego w Jaśle z dnia 29.11.2000 r., sygn. akt II K 522/00 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. popełnione w dniu 18 lipca 1998 r. na karę

1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz zobowiązano do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem w terminie 2 tygodni od uprawomocnienia się wyroku,

VII. Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 12.12.2000 r., sygn. akt II K 433/00 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. popełnione 11 lipca 1997 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz zobowiązano do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem,

VIII. Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 26.03.2001 r., sygn. akt II K 579/00 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. popełnione w okresie od 13 czerwca 2000 r. do 15 czerwca 2000 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres

4 lat próby oraz zobowiązano do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku, postanowieniem SR w Krośnie z dnia 2.09.2004 r. zarządzono skazanemu karę do wykonania,

IX. Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 29.01.2001 r., sygn. akt II K 210/00 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w okresie od 6 lipca 1999r. do 8 lipca 1999 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz zobowiązano do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem,

X. Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 26.04.2001 r., sygn. akt II K 215/01 za przestępstwo z art. 226 § 1 k.k., art. 190 § 1 k.k., art. 158 § 1 k.k. popełnione

w dniu 2 stycznia 2001 r. na karę łączną 1 roku pozbawienia wolności

z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby, karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych przy przyjęciu jednej stawki

w wysokości 10 zł,

XI. Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 25.09.2001 r., sygn. akt II K 245/01 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. 11 § 2 k.k. popełnione w dniu 30 sierpnia 1999 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz zobowiązano do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku,

XII. Sądu Rejonowego w Gorlicach z dnia 18.06.2002 r., sygn. akt II K 499/01 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw.

z art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od 15 lutego 2001 r. do 20 lutego

2001 r. na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz zobowiązano do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem,

XIII. Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 18.06.2002 r., sygn. akt II K 574/01 za przestępstwo z art. 271 § 1 k.k. popełnione w dniu 15 marca 2001 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności,

W pkt I orzekł karę łączną 4 lat pozbawienia wolności w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami z pkt I, II, III, IV, VI, VII, IX

i XI;

W pkt II orzekł karę łączną grzywny w wymiarze 160 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł w miejsce kar grzywnien orzeczonych wyrokami z pkt. I, II i IV;

W pkt III orzekł karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami z pkt. V i VIII W pkt IV orzekł karę łączną

1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami z pkt. X, XII i XIII:

3. Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 10.06.2003 r., sygn. akt II K 276/02 za przestępstwo z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. popełnione od 22 listopada 1999 r. do 24 września 2001 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 200 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł oraz środek karny zakazu prowadzenia wszelkiej działalności gospodarczej przez kres 2 lat;

4. Sądu Rejonowego w Dębicy z dnia 22.04.2004 r., sygn. akt II K 658/03 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w maju 2001 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

5. Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 10.11.2005 r., sygn. akt II K 299/05 za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k.

w zw. z art. 11 § 2 k.k. i z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. popełnione w niestalonym dniu końcem kwietnia 2000 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

6. Sądu Rejonowego w Busku Zdroju z dnia 29.11.2010 r., sygn. akt II K 235/05 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. i art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od 25 listopada 2003 r. do

6 marca 2004 r. na karę jednego roku pozbawienia wolności wraz z obowiązkiem naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej kwoty 8.338,00 zł;

7. Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 26.05.2011 r., sygn. akt II K 3/11

za przestępstwo z art. 239 § 1 k.k. popełnione w bliżej niestalonym dniu pomiędzy 30 sierpnia 2001 r. a 11 grudnia 2001 r. na karę dwóch lat pozbawienia wolności;

Sąd Okręgowy w Krośnie wyrokiem łącznym z dnia 20 września 2012 r., sygn. akt II K 20/12:

I. na podstawie art. 575 § 1 k.p.k. rozłączył kary łączne orzeczone w stosunku do A. P. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 17 marca 2003 r., II K 684/02 w pkt III i IV.

II. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. oraz art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył skazanemu A. P. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami:

a) Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 26.03.2001 r., sygn. akt II K 579/00 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., popełnione w okresie od 13 czerwca 2000 r. do 15 czerwca 2000 r. w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

b) Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 26.04.2001 r., sygn. akt II K 215/01 za przestępstwo z art. 226 § 1 k.k., art. 190 § 1 k.k., art. 158 § 1 k.k. popełnione w dniu 2 stycznia 2001 r. w wymiarze 1 roku pozbawienia wolności,

c) Sądu Rejonowego w Gorlicach z dnia 18.06.2002 r., sygn. akt II K 499/01 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od 15 lutego 2001 r. do 20 lutego 2001 r.

w wymiarze 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,

d) Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 18.06.2002 r., sygn. akt II K 574/01 za przestępstwo z art. 271 § 1 k.k. popełnione w dniu 15 marca 2001 r. w wymiarze 1 roku pozbawienia wolności,

e) Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 10.11.2005 r., sygn. akt II K 299/05 za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k.

w zw. z art. 11 § 2 k.k. i z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. popełnione w niestalonym dniu końcem kwietnia 2000 r. w wymiarze 10 miesięcy pozbawienia wolności;

i w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzył skazanemu A. P. karę łączną 3 (trzech) lat i 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności

III. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. oraz art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył skazanemu A. P. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami:

a) Sądu Rejonowego w Dębicy z dnia 22.04.2004 r., sygn. akt II K 658/03 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w maju 2001 r. w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

b) Sądu Rejonowego w Busku Zdroju z dnia 29.11.2010 r., sygn. akt II K 235/05 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. i art. 244 k.k. w zw. z art. 11§ 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od 25 listopada 2003 r. do 6 marca 2004 r. w wymiarze jednego roku pozbawienia wolności,

c) Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 26.05.2011 r., sygn. akt II K 3/11 za przestępstwo z art. 239 § 1 k.k. popełnione w bliżej nieustalonym dniu pomiędzy 30 sierpnia 2001 r. a 11 grudnia 2001 r. w wymiarze dwóch lat pozbawienia wolności;

i w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzył skazanemu A. P. karę łączną 3 (trzech) lat pozbawienia wolności.

IV. zaliczył skazanemu na poczet orzeczonych kar łącznych pozbawienia wolności, okresy zatrzymania, tymczasowego aresztowania i odbywania kary pozbawienia wolności w każdej ze spraw podlegających połączeniu,

V. w pozostałym zakresie wyroki podlegające połączeniu ulegają odrębnemu wykonaniu,

VI. Na zasadzie art. 572 k.p.k. **umorzył** postępowanie odnośnie wydania wyroku łącznego, co do wyroków:

- objętych **pkt I i II** wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Krośnie **z dnia**

17 marca 2003 r., sygn. akt II K 684/02,

- Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 15.04.2002 r. sygn. akt II K 81/02,

- Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 10.06.2003 r. sygn. akt II K 276/02.

VII. zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych związanych z wydaniem wyroku łącznego,

VIII. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej

adw. C. W. kwotę 177,12 zł (sto siedemdziesiąt siedem złotych

i dwanaście groszy) obejmującą należny podatek VAT, tytułem nieuiszczonych kosztów obrony z urzędu w sprawie o wydanie wyroku łącznego.

Powyższy wyrok w części tj. w zakresie pkt I, II i III apelacją zaskarżył obrońca skazanego.

Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 4 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił:

W zakresie pkt II i III

- rażąco surowość wymierzonej skazanemu kary łącznej, poprzez uznanie przez Sąd I instancji, iż skazany nie może skorzystać z dobrodziejstwa orzeczenia wobec niego kary łącznej z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji kar z wyroków opisanych w pkt II i III zaskarżonego orzeczenia,

- naruszenie przepisów postępowania, a to art. 167 k.p.k. w zw. z art. 214 k.p.k. poprzez nieprzeprowadzenie wywiadu środowiskowego przez kuratora sądowego pomimo dopuszczenia w/w dowodu przez Sąd I instancji z urzędu

i w konsekwencji nieustalenie przez Sąd danych dotyczących skazanego podczas przebywania na przerwie w odbywaniu kary pozbawienia wolności

W zakresie pkt I i II lit. a:

- naruszenie przepisów postępowania, a to art. 575 § 1 k.p.k. poprzez rozłączenie kary łącznej orzeczonej w stosunku do skazanego w pkt III wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 17 marca 2003 r., sygn. akt II K 684/02 i uznanie, iż zachodzi potrzeba wydania w tym zakresie nowego wyroku łącznego, czego konsekwencją było niezasadne objęcie zaskarżonym wyrokiem łącznym wyroku Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 26 marca 2001 r., sygn. akt II K 579/00

Podnosząc powyższe zarzuty wniósł o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku do ponownego rozpoznania

ewentualnie

- zmianę pkt I zaskarżonego wyroku, poprzez rozłączenie kary łącznej orzeczonej wobec skazanego wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego

w K. z dnia 17 marca 2003 r., sygn. akt II K 684/02 jedynie w zakresie pkt IV,

- zmianę pkt II i III zaskarżonego wyroku, poprzez wymierzenie skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności, przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji.

Sąd Apelacyjny miał na uwadze, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego jest zasadna w sytuacji, gdy podnosi zarzut obrazy przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia i postuluje kasatoryjne rozstrzygnięcie Sądu odwoławczego.

Przed przystąpieniem jednak do wskazania przyczyn, dla których Sąd Apelacyjny zarzut ten uznał za zasadny nie sposób nie zauważyć, iż tak sformułowany środek odwoławczy jest w pewnym stopniu wynikiem niekonsekwencji skarżącego i braku po jego stronie „lojalności procesowej”. Obrońca bowiem uczestniczył w rozprawie, jaka miała miejsce w dniu 14 września 2012 roku i na pytanie Sądu I instancji oświadczył, iż nie wnosi o uzupełnienie postępowania dowodowego, po tym, jak Sąd przeprowadził i odczytał opinię o skazanym wydaną przez Zakład Karny w W., mimo iż na poprzednim terminie rozprawy dopuścił dowód z opinii kuratora sądowego na okoliczność zachowania się skazanego w okresie udzielonej mu przerwy, którego to dowodu tego przeprowadził. W tym układzie procesowym obrońca winien raczej wnosić o przeprowadzenie wywiadu kuratora, a nie składać oświadczenie o treści wskazanej wyżej.

Ta jednak postawa procesowa obrońcy skazanego w żaden sposób nie zwalniała Sądu od przeprowadzenie dopuszczonego wcześniej dowodu, gdyż stosownie do art. 4 k.p.k. organy prowadzące postępowanie karne są obowiązane badać oraz uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i niekorzyść oskarżonego.

Prawdą jest, że art. 571 § 1 k.p.k. stanowi, iż Sąd w razie potrzeby zwraca się do zakładów karnych, w których skazany przebywał, o nadesłanie opinii

o zachowaniu się skazanego w okresie odbywania kary, jak również informacji o warunkach rodzinnych, majątkowych i co do stanu zdrowia skazanego oraz danych o odbyciu kary z poszczególnych wyroków. Zwrotu „w razie potrzeby” nie należy przy tym rozumieć, jako sytuacji wyjątkowej, która będzie zachodzić jedynie w sporadycznych wypadkach, a wręcz przeciwnie. W sprawach o wydanie wyroku łącznego, zwracanie się przez Sąd o informacje i opinie, o których mowa w tym przepisie, powinno być

w praktyce Sądu obowiązującą regułą, od której odstąpić można tylko w wyjątkowych sytuacjach (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 czerwca 2012 r., sygn. akt II AKa 116/12, LEX nr 1220417)”.

Wprawdzie przepis ten nie wspomina o wywiadzie kuratora, lecz trudno przyjąć, że opinia z zakładu karnego dostarczy Sądowi niezbędnych wiadomości potrzebnych dla prawidłowego ukształtowania kary łącznej, gdy skazany przez

znaczny okres czasu przebywał poza terenem zakładu, korzystając z dobrodziejstwa przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny wyraża przy tym pogląd, iż z punktu widzenia wydania wyroku łącznego zupełnie zasadnicze znaczenie mają nie tylko odpisy wyroków potencjalnie podlegających połączeniu, ale także dane o zachowaniu skazanego w trakcie odbywania kary, ale nie tylko, bo

i o zachowaniu w warunkach wolnościowych, które dotyczą okresów po wydaniu wyroków podlegających łączeniu. Wydaje się przy tym, iż można uznać za ugruntowany w orzecznictwie i doktrynie pogląd, który Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni akceptuje, że stopień związku między poszczególnymi przestępstwami, to, czy popełnione zostały w niewielkich odstępach czasu, czy też na przestrzeni miesięcy i lat oraz to, czy przestępstwa te skierowane były przeciwko tym samym dobrom chronionym przez prawo, czy były przestępstwami różnorodnymi, wpływa na wymiar kary łącznej przede wszystkim. Nie można jednak uznać, że stopień tego związku jest jedynym wyznacznikiem kary łącznej orzekanej w wyroku łącznym. Niewątpliwie bowiem przy wydaniu wyroku łącznego

i miarkowaniu kary łącznej należy brać pod uwagę część okoliczności wskazanych w § 2 art. 53 k.k., dotyczących przede wszystkim zachowania skazanego po popełnieniu przestępstwa. Kara łączna wymierzana w wyroku łącznym musi uwzględniać ponadto cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, o których mowa w § 1 art. 53 k.k. Wspomniany wyżej przepis znajduje zatem, przynajmniej częściowe zastosowanie, przy wymierzeniu kary łącznej w wyroku łącznym i w związku z tym okoliczności w nim wskazane, a wyszczególnione wcześniej, winny być badane przez Sąd rozpoznający sprawę i uwzględniane nie tylko na wniosek stron, ale także z urzędu (por. Kodeks karny cz. Ogólna, Komentarz red. A. Zoll, Kraków 2004, T. I, s. 1133 i 1135, D. Kala: Postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego, Toruń 2003, s. 104-106, wyrok SN z dnia 3 kwietnia 2007 r., III KK 394/06, R-OSNKW 2007, poz. 772).

W tym stanie rzeczy nie może być kwestionowany zarzut obrońcy skazanego wskazującego, iż Sąd Okręgowy dopuścił się obrazy przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ - zdaniem Sądu Apelacyjnego miała - na treść wydanego orzeczenia. Z tych więc już powodów wyrok Sądu Okręgowego musiał ulec uchyleniu, niezależnie od tego, że Sąd ten w wyroku przyjął (s.12 uzasadnienia), iż skazany przebywając na przerwie w odbywaniu kary, przez okres jednego roku wykazał, iż jest w stanie funkcjonować bezkonfliktowo w środowisku oraz nie powracać do popełnienia przestępstw. Trudno jednak przyjąć, że tego typu ustalenia są pełne.

Fakt bowiem, że skazany w czasie korzystania z przerwy nie popełnił przestępstwa, ustalony przez Sąd, nie jest jedyną okolicznością, która winna być brana pod uwagę przy ocenie postawy oskarżonego i postępów w resocjalizacji, gdyż istotne znaczenie ma również przestrzeganie innych podstawowych norm społecznych, w szczególności w warunkach wolnościowych, gdzie skazany niewątpliwie narażony był na znacznie więcej pokus, niż podczas izolacji więziennej. Oczywiście w przypadku, gdy tak jak w niniejszej sprawie, apelacja wniesiona została jedynie przez obrońcę oskarżonego, okoliczności związane z pobytem oskarżonego na wolności należy oceniać jedynie w kontekście postępów jego resocjalizacji. Gdyby przy tym okazało się, że w trakcie pobytu na wolności skazany nie tylko nie popełnił przestępstwa, lecz również zachowywał się nienagannie, udzielał się społecznie itp., zasadnym mogłoby się okazać stanowisko, iż istnieją podstawy do wymierzenia skazanemu kar łącznych na zasadach absorpcji, lub też asperacji, która jednak nie odbiegałaby znacznie od kary wymierzonej przy pełnej absorpcji.

Ponieważ rozpoznanie środka odwoławczego w wyżej wskazanym zakresie było wystarczające do wydania orzeczenia, a rozpoznanie zarzutu dotyczącego rażącej surowości kary byłoby przedwczesne, z uwagi na brak pełnych danych umożliwiających tę ocenę, Sąd odwoławczy w niniejszym uzasadnieniu pominął rozważania w tym zakresie (art. 436 k.p.k.).

Trudno natomiast polemizować ze stanowiskiem obrońcy, który uzasadniając zarzut obrazy art. 575 § 1 k.p.k., podnosi, w zasadzie jedynie, iż skazany kategorycznie twierdzi, że nie posiada wiadomości, aby w sprawie II K 579/00 zarządzono wykonanie warunkowo zawieszony kary, gdy na k. 17 akt sprawy, w informacji o skazanym z Krajowego Rejestru Karnego, widnieje informacja, że postanowieniem z dnia 2 września 2004 roku zarządzono wykonanie tej

kary (pkt 7). Ponieważ innych argumentów w tym zakresie skarżący nie podnosi, a odnośnie tego zarzutu zachodzą również przesłanki z art. 436 k.p.k., szersze rozważania w tym przedmiocie są zbędne.

Niezależnie od powyższego końcowo zwrócić uwagę wypada, iż na rozprawie w dniu 22 sierpnia 2012 roku skazany A. P. zeznał, że przed sądem w Sosnowcu (nie wskazał czy Rejonowym czy Okręgowym) toczy się sprawa, w której oskarżonym jest o przestępstwo popełnione w roku 2003. Mimo tego Sąd nie starał się pozyskać szerszych danych w tym zakresie, co również było błędem, w sytuacji, gdy datą popełnienia przestępstwa jest rok 2003, a w przedmiotowej sprawie Sąd badał możliwość wydania wyroku łącznego obejmującego między innymi kary orzeczone w wyrokach wydanych w okresie od 10 czerwca 2003 roku do 26 maja 2011 roku, a kary wymierzone trzema z nich (pkt. III wyroku) zostały połączone. Istnieje więc możliwość, że orzeczona ewentualnie wobec skazanego przez sąd w Sosnowcu kara mogła być połączona z jedną z kar orzeczonych wyrokami wcześniej wspomnianymi.

Wprawdzie żaden przepis procedury karnej nie nakazuje Sądowi orzekającemu, w sprawie o wydanie wyroku łącznego, oczekiwania na prawomocne zakończenie postępowania w sprawie toczącej się równoległe, lecz w omawianym przypadku, gdy sprawa będąca w toku dotyczyła rzekomo przestępstwa popełnionego w 2003 roku, a skazany oświadczył, iż w sprawie tej złożył wniosek o dobrowolne poddanie się karze, racjonalnym wydaje się procedowanie, w wyniku którego, w przypadku konieczności zarządzenia przerwy w rozprawie lub też wydania postanowienia o odroczeniu rozprawy, Sąd podejmuje próby ustalenia dokładnie, jakiego zarzutu dotyczy przedmiotowe postępowanie i na jakim etapie się znajduje, gdyż wydawanie wyroku łącznego, w perspektywie konieczności wydania w najbliższym okresie nowego, na skutek którego, wydany wcześniej wyrok utraci moc, wydaje się mało racjonalne.

Zasygnalizować ponadto należy, iż przepis art. 577 kpk postuluje, by w wyroku łącznym oznaczyć w miarę potrzeby datę, od której należy liczyć początek odbywania kary orzeczonej wyrokiem łącznym oraz wymienić okresy zaliczone na poczet kary łącznej. Na gruncie tego przepisu uformowały się dwa stanowiska, z których jedno zawiera sugestię by w każdym wyroku łącznym wymienić okresy zaliczone na poczet kary łącznej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 12 czerwca 2006 r., II AKa 139/06). Drugie natomiast stwierdza, iż powinność taka, tj., wymienienia okresów zaliczonych na poczet kary łącznej zachodzi tylko w miarę potrzeby wydania tego typu rozstrzygnięcia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 września 2007 r., sygn. akt II AKa 308/07).

Sąd Apelacyjny, w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę, podziela stanowisko sprowadzające się do twierdzenia, iż przepis art. 577 k.p.k. nie obliguje sądu do oznaczenia daty początkowej kary łącznej i wymienienia w każdym wyroku łącznym okresów zaliczanych na jej poczet, a obowiązek taki istnieje jedynie wówczas, gdy zachodzi taka potrzeba. Wydaje się przy tym, że będzie to miało miejsce wówczas, gdy skazany, wobec którego orzeczono karę łączną w wyroku łącznym, odbywał wcześniej kary z różnych wyroków, na poczet których zaliczano mu również okresy rzeczywistego pozbawienia wolności na podstawie art. 63 § 1 k.k.

W takich bowiem sytuacjach niewątpliwie istnieje potrzeba precyzyjnego wskazania okresów zaliczanych na poczet kary łącznej, w szczególności, gdy w wyroku łącznym wymierzono nie jedną, lecz więcej kar, łącząc przy tym, w różnych konfiguracjach, kary orzeczone w wyrokach jednostkowych. W tym miejscu zaznaczyć należy, że w ocenie Sądu Apelacyjnego wymogu wskazania okresów zaliczanych na poczet kary łącznej nie spełnia ogólne sformułowanie, często używane przez sądy orzekające, „zalicza na poczet kary łącznej okresy zatrzymania, tymczasowego aresztowania i odbywania kary pozbawienia wolności w każdej ze spraw podlegających połączeniu” lub podobne. Takie sformułowanie bowiem w żaden sposób nie wyjaśnia, jakie w rzeczywistości okresy czasu zostały zaliczone na poczet danej kary łącznej i często, w konsekwencji prowadzi do inicjatywy organów wykonujących dane orzeczenie lub też skazanych, zmierzającej do uzyskania ścisłego wskazania tych okresów w trybie art. 13 § 1 k.k.w.

Reasumując powyższe rozważania wyrazić wypada zapatrywanie, iż ratio legis unormowania zawartego w przepisie art. 577 k.p.k. to usunięcie ewentualnych wątpliwości, które mogą pojawić się przy wykonywaniu wyroku łącznego. Rozstrzygnięcie zaś kwestii zaliczeń na poczet kary łącznej określonych okresów, spełnia funkcję przewidzianą w wymienionym przepisie tylko wtedy, gdy obejmuje wszystkie okresy podlegające zaliczeniu i je szczegółowo wymienia. W przeciwnym razie orzeczenie takie nie usuwa mogących pojawiać się wątpliwości.

W ponownym postępowaniu Sąd uzupełni materiał dowodowy przynajmniej o wywiad kuratora i informacje dotyczące aktualnej karalności skazanego i dopiero po przeprowadzeniu tych dowodów wyda stosowny wyrok, który, o ile zajdzie taka potrzeba w sposób właściwy uzasadni. Nie będzie się koncentrował przy tym, tylko i wyłącznie, jak to miało miejsce

w rozpatrywanym przypadku, na uprzedniej karalności skazanego i jego prognozie penitencjarnej na przyszłość, lecz rozważy również związek podmiotowo - przedmiotowy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami, za które wymierzono kary podlegające łączeniu, gdyż element ten ma bardzo istotne znaczenie przy miarkowaniu kary łącznej. Oczywiście jest, że skoro orzeczenie kasatoryjne zapadło na skutek apelacji wniesione jedynie na korzyść skazanego, to jego sytuacja w ponownym postępowaniu nie może ulec pogorszeniu (art. 443 k.p.k.).

Orzeczenie Sądu oparte jest na przepisach art. 437 § 2 k.p.k., art. 438 pkt 2 k.p.k., 449 k.p.k. i art. 456 k.p.k.